

Betænkning

over det af „Kongeriget Danmarks Hypotekbank“ for tiden fra 1. april 1952 til 31. marts 1953 (46. regnskabsår) afgivne regnskab.

(Afgivet af folketingets udvalg den 11. marts 1954).

Udvalget har gennemgået regnskabet og revisionsrådets beretning og stiller herefter følgende

Forslag

til

beslutning af folketinget om godkendelse af „Kongeriget Danmarks Hypotekbank“s regnskab for regnskabsåret 1952—53.

Folketinget godkender „Kongeriget Danmarks Hypotekbank“s regnskab for tiden fra 1. april 1952 til 31. marts 1953.

Brodthagen.	Givskov Christensen.	Henry Christensen.	Clausen (Olufskjær).
Poul Claussen.	Einer-Jensen, ordfører.	Foss.	Ove Hansen.
			Hauberg, formand.
Peter Larsen.	Mørk.	Frede Nielsen.	Lars M. Olsen.
			Paabøl.
	Ellen Poulsen.	Axel Sørensen, næstformand.	

Bilag

Beretning for regnskabsåret 1952—53 fra revisionsrådet for Kongeriget Danmarks Hypotekbank.

I henhold til § 13 i lov om Kongeriget Danmarks Hypotekbank af 6. april 1906, således som denne er ændret ved lov nr. 158 af 30. marts 1942 om bankens revisionsordning m. v., afgives herved beretning om revisionsrådets virksomhed i forbindelse

med hypotekbanken og de tilsluttede institutioners årsregnskaber henholdsvis for finansåret 1952—53 og kalenderåret 1952.

Revisionsrådets virkeområde har omfattet regnskaberne for:

	Balance ifølge årsregnskab	
1. Kongeriget Danmarks Hypotekbank	ca.	150,4 mill. kr.
2. Kongeriget Danmarks Tiendebank	-	70,2 — -
3. Statsboligfonden	-	55,0 — -
4. Den kommunale lånefond	-	107,7 — -
5. Lån til boligbyggeri, jfr. lov nr. 153/1938	-	292,5 — -
6. Kongeriget Danmarks Fiskeribank	-	16,2 — -
7. Lån til bygningsstandsættelses- og varmeisoleringsarbejder I, jfr. lov nr. 567/1940 m. fl. love	-	0,4 — -
8. Lån til bygningsstandsættelses- og varmeisoleringsarbejder II, jfr. lov nr. 394/1941 m. fl. love	-	0,2 — -
9. Lån til boligbyggeri, jfr. lov nr. 179/1941	-	48,1 — -
10. Lån til kommuner til sanering af usunde bydele, jfr. lov nr. 219/1939 kap. VII m. fl. love	-	24,2 — -
11. Lån til boligbyggeri, jfr. lov nr. 235/1946	-	1 424,0 — -
12. Lån til boligbyggeri med særlig byggemåde, jfr. lov nr. 117/1947	-	40,4 — -
Samlet balance	ca.	2 229,3 mill. kr.

Heraf udgør ca. 2 003 mill. kr. egentlige udlån fra hypotekbanken og de af denne administrerede institutioner, ca. 67 mill. kr. de af tiendebanken administrerede rest-afløsningssummer og ca. 88 mill. kr. de af hypotekbanken og statsboligfonden opkøbte stats-, kreditforenings- og andre obligationer. Af de resterende ca. 71 mill. kr. udgør hypotekbankens grundfond 30 mill. kr., medens ca. 41 mill. kr. vedrører kassebeholdning og afsluttende regnskabsposteringer, såsom løbende tilgodehavender, renter etc.

I forhold til 1951—52 viser samtlige balancer ialt en stigning på ca. 414 mill. kr., der forklares ved, at balancerne for nye udlån til boligbyggeri samt for Kongeriget Danmarks Hypotekbank, Kongeriget Danmarks Fiskeribank og den kommunale lånefond er steget med tilsammen ca. 422 mill.

kr., medens balancerne for de øvrige regnskabsområder er gået ned med ialt ca. 8 mill. kr., navnlig som følge af indfrielse af udlån og indløsning af obligationsgæld.

Til fyldestgørelse af lovens bestemmelser om, at det påhviler revisionsrådet at føre tilsyn med den revision af bankens regnskaber, der foretages af det bankens ledelse underlagte revisionskontor, har rådet fra kontoret modtaget:

1. de for samtlige ovennævnte regnskabsområder udfærdigede månedregnskabsbalancer, forsynet med påtegning om, at det tilsvarende regnskab er revideret,
2. afskrifter af revisionens udsættelser og direktionens afgørelse deraf,
3. rapporter om foretagne kasse- og beholdningseftersyn m. m. og
4. kvartalsvise oversigter over revisionsarbejdets stilling.

På grundlag af det for revisionsrådet foreliggende materiale har rådet for regnskabsåret 1952—53 (resp. kalenderåret 1952) i overensstemmelse med hypotekbanklovens § 13 påset, at revisionskontorets arbejde er fremmet med fornøden hurtighed, at kasse- og aktiveftersyn er foretaget i overensstemmelse med gældende bestemmelser, samt at revisionskontorets antegnelser i forbindelse med revisionen af regnskaberne er besvaret på en efter rådets skøn tilfredsstillende måde.

Behandlingen af de af revisionskontoret fremsatte udsættelser har bl. a. i flere tilfælde givet anledning til henvendelse til de pågældende ministerier eller hovedrevisorer, hvorom der for enkelte forholds vedkommende er redegjort nedenfor i forbindelse med omtalen af den pågældende institutions regnskab.

Da revisionskontorets rapporter om revision og eftersyn samt antegnelser med direktionens besvarelser iøvrigt ikke har givet revisionsrådet anledning til særlige bemærk-

ninger, mener rådet at kunne erklære, at de foreliggende regnskaber er rigtigt aflagt i overensstemmelse med den skete bogføring, som revisionskontoret har revideret, hvorhos aktiveftersyn er foretaget i overensstemmelse med instruksens bestemmelser herom. Rådet har modtaget alle ønskede oplysninger om baggrunden for bankens økonomiske dispositioner og har intet fundet at erindre mod disse.

Om de enkelte årsregnskaber finder man, idet man iøvrigt henviser til de med de forskellige regnskaber afgivne beretninger, anledning til at bemærke følgende:

1. Kongeriget Danmarks Hypotekbanks regnskab 1952—53.

Bankens driftsregnskab viser et overskud på 265 580 kr. 31 øre mod 404 280 kr. 91 øre i regnskabsåret 1951—52, altså en nedgang på ca. 138 700 kr., der fremkommer som resultat af følgende forskydninger:

1. Renteindtægt viser stigning	ca. 100 000 kr.		
Renteudgift viser stigning	- 77 300 -		
			+ 22 700 kr.
2. Kursfortjeneste på obligationer og pantebreve viser stigning	ca. 46 300 kr.		
Kurstab på udenlandsk valuta ved betaling af renter viser nedgang	- 9 600 -		
			+ 55 900 -
3. Administrationsudgifter udviser stigning			÷ 10 000 -
4. Præsriberede kuponer viser nedgang			÷ 207 300 -
			<u>÷ 138 700 kr.</u>

Det vil heraf ses, at det ugunstigere regnskabsresultat hovedsagelig er forårsaget af indtægtsnedgangen på kontoen præscriberede kuponer, idet der i år ingen præscription har fundet sted mod 207 000 kr. i fjor, hvilket beløb hidrørte fra en række år under og umiddelbart efter krigen.

Det måtte imidlertid påregnes, at indtægterne af præscriberede kuponer kun ville andrage uvæsentlige beløb, efterhånden som forholdene normaliseredes, ligesom der måtte forventes at fremkomme ansøgninger fra udenlandske ejere om indfrielse af tidligere præscriberede kuponer. Som nævnt i hypotekbankens beretning er sådanne ansøgninger imødekommet for et beløb af 12 719

kr. 10 øre, der er bogført under renteudgifter.

Ved bedømmelsen af driftsregnskabet må det iøvrigt tages i betragtning, at der i årets løb ved amortisationer på bankens udenlandske lån er fremkommet et valutakurstab på 844 600 kr. 48 øre, der er dækket ved overførsel fra reservefonden (kursreguleringsfonden), som herefter, og efter at den er blevet forøget med årets overskud, udgør ca. 10,1 mill. kr.

Som i tidligere år nævnt er afholdelsen af disse kurstab ved overførsel fra reservefonden (kursreguleringsfonden) begrundet i det forhold, at provenuet af de af hypotekbanken i mellemkrigsårene optagne uden-

landske lån blev bogført til parikurs, og de ved denne bogføringsmåde fremkomne kursfortjenester blev henlagt til bankens reservefond. Som følge heraf må reservefonden, hver gang der amortiseres på de nævnte lån, igen afgive beløb til dækning af overkursen på den til amortisationen indkøbte valuta. I denne forbindelse kan nævnes, at virkningerne af den i september 1949 stedfundne devaluering af den danske krone stadig gør sig gældende i en for hypotekbanken ugunstig retning.

Hypotekbankens egen andel i administrationsudgifterne udviser i 1952—53 en stigning på ca. 10 000 kr. De samlede administrationsudgifter i banken udgjorde ca. 1 568 700 kr. (mod i 1951—52 ca. 1 274 000 kr.), men heraf har de under bankens forvaltning henlagte institutioner og fonds i 1952—53 refunderet ca. 1 375 000 kr. mod ca. 1 090 300 kr. i 1951—52. Det større refusionsbeløb står hovedsagelig i forbindelse med forøgelse af statens udlån til støtte af boligbyggeri med deraf stigende administrationsomkostninger for dette område af bankens virksomhed.

Det af hypotekbanken og nogle af de den tilsluttede institutioner i årets løb indfrieede obligationsmateriale — ca. 11 700 stk. — er gennemgået af revisionskontoret for derefter at opbevares forseglet i fem år, inden

makuleringen finder sted, idet en sådan opbevaring er fundet ønskelig bl. a. under hensyn til talrige fra udlandet fremkomne anmeldelser om bortkomne obligationer og kuponer under krigsårene.

Terminsrestancerne udgjorde ultimo 1952 —53 ca. 2 500 kr. og er siden da alle berigtiget.

2. Kongeriget Danmarks Tiendebanks regnskab for 1952.

Regnskabet, der ikke giver anledning til særlige bemærkninger, viser i overensstemmelse med tidligere år fuldstændig balance mellem indtægter og udgifter, idet de af staten og tiendeyderne årlig betalte bidrag til forrentning altid vil svare til renten af de tilbageværende tiendebankobligationer, og administrationsudgifterne dækkes i deres helhed af staten efter bevilling på finansloven.

3. Statsboligfondens regnskab for 1952.

Regnskabet viser et underskud på 690 221 kr. 54 øre mod et underskud på 571 028 kr. 65 øre i 1951.

Driftsunderskuddet, der er dækket af statskassen, er således ca. 119 200 kr. større end i det foregående år, hvilket fremkommer som resultat af følgende forskydninger:

1. Renteudgiften (inkl. provision) er i 1952 ca. 292 900 kr. større end renteindtægten, medens den tilsvarende difference i 1951 udgjorde ca. 319 400 kr. Rentekontiene som helhed viser derfor i forhold til 1951 fremgang.....	+	26 500 kr.
2. Bidrag til reserve- og administrationsfonden er gået ned fra ca. 44 800 kr. i 1951 til ca. 43 800 kr. i 1952 eller.....	÷	1 000 -
3. Tab på udlån ved afhændelse af overtagne ejendomme udgjorde i 1951 770 kr. 85 øre mod 669 kr. 42 øre i 1952 eller.....	+	100 -
4. Af tidligere afskrevne tab er i 1952 indvundet ca. 3 500 kr., medens der i 1951 blev indvundet ca. 2 300 kr. eller.....	+	1 200 -
5. Kurstab på udenlandsk valuta til terminsbetaling udgjorde 1952 ca. 328 000 kr. mod i 1951 et kurstab på ca. 333 200 kr. eller....	+	5 200 -
6. Andel i hypotekbankens administrationsudgifter er steget fra ca. 69 600 kr. til ca. 83 600 kr. eller.....	÷	14 000 -
7. Nedgang i andre indtægter (heri præsciberede kuponer).....	÷	137 200 -
	÷	ca. 119 200 kr.

Den i tidligere beretninger omtalte omplacering af en del af statsboligfondens obligationsbeholdning med henblik på forøget renteafkastning af beholdningen har i indeværende år i forbindelse med den efterhån-

den stedfundne nedbringelse af fondens obligationsgæld til under halvdelen af det oprindelige beløb bevirket, at renteunderskuddet yderligere er reduceret med forannævnte ca. 26 500 kr.

De formindskede bidrag til reserve- og administrationsfonden er en følge af fortsatte ekstraordinære indfrielse af fondens udlån.

Den under 7. nævnte nedgang på ca. 137 000 kr. på kontoen „Andre indtægter“ skyldes, at der i 1951 præscriberedes kuponer (hovedsagelig tidligere i udenlandsk besiddelse) for ca. 136 000 kr., medens der i 1952 ingen præscription har fundet sted; derimod er der indfriet præscriberede kuponer for 1 365 kr., der er posteret under renteudgifter.

Terminsrestancerne ultimo 1952 på fondens udlån udgør ca. 14 500 kr. mod ca. 21 100 kr. ultimo 1951. Restancebeløbet er fuldtud berigtiget inden 1. januar 1954.

4. Den kommunale lånefondens regnskab for 1952—53.

Regnskabet viser et overskud på 711 734 kr. 35 øre mod et overskud på 488 189 kr. 88 øre i 1951—52, altså en forbedring af driftsresultatet på ca. 223 600 kr., der fremkommer på følgende måde:

1. Renteindtægter (med tillæg af valutakursfortjeneste) overstiger renteudgiften med ca. 614 900 kr., medens der i 1951—52 var en tilsvarende forskel på ca. 399 200 kr., altså en fremgang på.....	+	ca. 215 700 kr.
2. Bidrag til reserve- og administrationsfonden er steget med....	+	20 500 -
3. Kurtage 12 300 kr., medens 1951—52 udviste udgift til kurtage på 2 700 kr.....	÷	9 600 -
4. Forøgelse af administrationsudgifterne på 3 000 kr.....	÷	3 000 -
hvilket giver en samlet forbedring på...		<u>ca. 223 600 kr.</u>

Det stigende overskud har således sin væsentligste årsag i, at fonden i året 1952—53 har forøget sit renteoverskud med ca. 215 700 kr., en fremgang, der for en del skyldes det forhold, at lånefonden har fremskaffet udlånsmidlerne ved optagelse af 4 pct. og 5 pct. lån med kurstab, der i et vist omfang — som nedenfor omtalt — er afskrevet direkte på reservefonden, medens på den anden side udlånene til kommunerne har fundet sted uden kurstab for disse, men mod 6 pct. p. a. rente, hvorved også den del af den fra låntagerne modtagne rente, som i årenes løb skal skadesløsholde fonden for det lidte kurstab, bliver ført til indtægt på driftsregnskabet og derved bevirker fremgang i renteoverskuddet. Stigningen på 20 500 kr. i reserve- og administrationsfondsbidraget er en direkte følge af fondens forøgede udlån, der er steget fra 90,2 til 105,1 mill. kr., uanset at der i regnskabsåret indgik 5,6 mill. kr. i afdrag fra låntagerne. Midlerne til dette forøgede udlån fremskaffede lånefonden ved optagelse af et 5 pct. 5-årigt lån på 10 mill. kr. og ved salg af 4 pct. 30-årige kasseobligationer.

Ved betaling af 2 afdrag, hvert ca. \$ 400 000 på lånefondens 3 pct. lån 1943—47, opstod — som nævnt i lånefondens egen beretning — som følge af devalueringen i

1949 et kurstab på 1 071 125 kr., der ifølge driftsregnskabet udvisende blev dækket ved overførsel fra reserve- og administrationsfonden, som derefter udviste en saldo på 208 824 kr. 10 øre. Denne saldo anvendtes tilligemed årets driftsoverskud, 711 734 kr. 35 øre, til delvis dækning af det i årets løb ved optagelse af lån konstaterede kurstab på 2 927 030 kr., således at dette herefter figurerer som aktivpost på lånefondens status med 2 006 471 kr. 55 øre.

Ved regnskabsafslutningen henstod ingen restancer på terminsydelser af fondens udlån.

5. Regnskab vedrørende lån til støtte af byggeri (jfr. lov nr. 153/1938) for 1952—53.

Skønt bevillingen af lån i henhold til lov nr. 153/1938 er ophørt den 31. marts 1946, er endnu ikke alle før dette tidspunkt bevilgede lån blevet endeligt berigtiget, hvorfor der stadig udbetales enkelte nye lån, hvis samlede beløb i regnskabsåret har andraget ca. 560 000 kr., medens der i afdrag og indfrielse er indgået 1,4 mill. kr., hvorefter restgælden andrager ca. 287,1 mill. kr. mod ca. 288 mill. kr. året forud.

Regnskabet viser et overskud på 484 289 kr. 5 øre med et overskud på 482 154 kr.

75 øre i 1951—52, altså en forøgelse på ca. 2 100 kr.

Det forbedrede regnskabsresultat hidrører fra følgende forskydninger:

1. Bidrag til reserve- og administrationsfonden er steget med.....	+ ca. 1 700 kr.
2. Andel i hypotekbankens administrationsudgifter og arkitekfteftersyn er formindsket med.....	+ - 400 -
	<hr/>
	+ ca. 2 100 kr.

De fra debitorerne indgåede renter, 6 960 858 kr. 58 øre, som svarer til en gennemsnitlig rente af byggelånene på ca. 2,4 pct. p. a. mod lånenes normale rente på $4\frac{1}{2}$ pct., er indbetalt til finansministeriet. I sammenligning med forrige år er bruttoomsætningen på rentekontoen faldet med ca. 3 mill. kr. som følge af, at forrige årsregnskab endnu for $\frac{1}{2}$ års vedkommende indeholdt posteringen for de fra boligministeriet over hypotekbanken til finansministeriet ydede tilskud til nedbringelse af renten af visse kategorier af lån. Disse rentetilskud afregnes nu direkte mellem de to ministerier, men beregnes af hypotekbankens bogholderi og har i 1952—53 andraget 5 996 766 kr. 24 øre, der altså svarer til ovenomtalte renteforskel mellem ca. 2,4 og $4\frac{1}{2}$ pct. p. a. Tilskudsbeløbet viser en mindre nedgang på ca. 11 000 kr., hvilket skyldes, at nedsettelsesperioden for nogle låns vedkommende (10 år) er begyndt at udløbe, hvorefter disse lån svarer normalrente $4\frac{1}{2}$ pct. Stigningen i bidragene til reserve- og administrationsfonden hidrører fra nytillkomne lån.

Reserve- og administrationsfundsbidragene med fradrag af administrationsomkostningerne, udgifter ved arkitekfteftersyn med de pantsatte ejendomme og tab på udlån henlægges under boligministeriet som en reservefond til dækning af eventuelle fremtidige tab. Denne reservefond andrager nu ifølge den regnskab vedføjede opgørelse ca. 3,1 mill. kr., eller ca. 1 pct. af låntagerens restgæld.

Restancerne udgjorde pr. 31. marts 1953 ca. 557 600 kr., hvoraf der pr. 1. januar 1953 endnu udestod ca. 454 100 kr., af dette beløb hidrører 430 939 kr. 73 øre fra 2 i forrige beretning omtalte store sociale byggeforetagender i København. Vedrørende sidstnævnte restancer har boligministeriet efter en stedfunden huslejeforhøjelse, som over tre år går op til 25 pct., under 15. april 1953 godkendt en henstandsordning, der er til-

trådt af folketingets finansudvalg. Denne ordning går ud på, at der til sikkerhed for overholdelsen af vilkårene vedrørende en 10-årig afviklingsperiode for restancerens betaling udstedes skadesløsbreve med pant i de pågældende ejendomme for terminsydelserne 1. juli 1950, 1. januar 1951, 1. juli 1951 og 1. januar 1952, hvilke skadesløsbreve Københavns kommune har påtegnet som selvskyldnerkautionist. Henstandsrentesatsen er 5 pct. p. a. Opgørelse af gældsforholdet er sket pr. 1. juli 1953, således at første betalingstermin er 1. januar 1954. Terminsydelserne pr. 1. juli 1952, 1. januar 1953 og 1. juli 1953 af de disse byggeforetagender oprindeligt bevilgede statslån er alle berigtiget på normal måde.

I årets løb har revisionskontoret atter gennemgået lånesagerne, hvor der er ydet nedsættelse af ydelsen i medfør af § 27 i lov bekendtgørelse af 30. juni 1941. Gennemgangen gav ikke anledning til bemærkninger.

6. Kongeriget Danmarks Fiskeribanks regnskab for 1952—53.

Regnskabet for året 1951—52 udviste et overskud på 52 786 kr. 37 øre, og regnskabet for 1952—53 slutter med et overskud på 53 239 kr. 77 øre, der er henlagt til bankens reservefond, som også er blevet forøget med 23 249 kr. 28 øre, udgørende renter af reservefonden og bidrag til denne fra pantdebitorer, medens på den anden side reservefonden i årets løb er formindsket med 7 642 kr. 30 øre, hvilket beløb andrager tabet på to af banken overtagne, men videresolgte panter. De nævnte posteringer har medført, at bankens reservefond i årets løb er steget fra 491 800 kr. til 560 600 kr., hvilket beløb andrager ca. 4,1 pct. af fiskeribankens eget udlån.

Ydelsesrestancerne, der pr. 31. marts 1952 androg 658 000 kr., er pr. 31. marts

1953 689 700 kr., hvoraf ca. 646 200 kr. endnu resterer pr. 1. januar 1954.

Af de endnu resterende beløb hidrører ca. 53 600 kr. fra bankens engagementer på Færøerne. Ingen af disse restancer vedrører nødlidende engagementer.

Endvidere hidrører ca. 116 000 kr. fra det i forrige beretning omtalte engagement vedrørende finansiering af fiskeri ved Grønland. Under 8. maj 1953 foretoges i henhold til Københavns Byrets dom af 18. december 1952 udlæg hos hver af de tre debitorer i Esbjerg for dette lån med ca. 57 000 kr. til dækning af den samlede gæld ca. 170 000 kr. Der har herefter fra Vestjydske Fiskeriforening og Esbjerg Fiskeriforening været indsendt ansøgning til finansministeriet om statstilskud til dækning af gælden, men denne ansøgning har finansministeriet afslået under 28. juli 1953 bl. a. under henvisning til, at der fra statens side allerede er ydet de pågældende 3 fiskere et tilskud på ca. 204 000 kr. til vinterfiskeri i Grønland i 1949—50. Senere er der påny gennem fiskeriministeriet ført forskellige forhandlinger med henblik på dog at få det omhandlede tab helt eller delvis dækket af staten, hvorfor den endelige tvangseksekution har været stillet i bero.

Udover de fornævnte restancebeløb på ca. 53 600 kr. og ca. 116 000 kr. findes blandt restancerne posteret ca. 341 000 kr. vedrørende det i forrige beretning omtalte engagement med et københavnsk firma, der havde fået bevilget et lån på 1 mill. kr. til indretning og ombygning af et fartøj til transport af frossen fisk fra Grønland til Italien. Firmaet er senere erklæret konkurs, og fartøjet er solgt i USA på sådanne vilkår, at fiskeribanken kan regne med at få sit tilgodehavende, der var sikret ved 1. prioritet i det solgte fartøj, fuldstændig dækket. Salgssummen for fartøjet er nu helt indbetalt til skifteretten på konkursboets vegne. Boets afvikling henstår fortsat på udfaldet af retssager mellem boet og forskellige indenlandske forsikringselskaber, hvilke sager på grund af særlige i 1953 indtrådte forhold er trukket i langdrag. Da fiskeribankens stilling som separatist imidlertid skønnes uafhængig af udfaldet af de nævnte retssager, er der fra fiskeribankens side i slutningen af 1953 sket henvendelse til konkursboet om at få indbetalt

et større a conto-beløb på bankens tilgodehavende, hvilken henvendelse vil blive behandlet på en snarlig skiftesamling og forventes imødekommet, da boet har de fornødne likvide midler hidrørende fra skibets salgssum.

Foruden de allerede omtalte beløb er endnu opført ca. 135 000 kr. som restance. Heraf vedrører ca. 25 000 kr. et af fiskeribanken overtaget pant, som nu er videregivet uden tab, medens de herefter resterende 110 000 kr. vedrører en række enkeltengagementer, hvoraf dog kun et enkelt angående en restance på ca. 14 500 kr. er nødlidende. Da det til de nævnte 110 000 kr. svarende restancebeløb for et år tilbage kun androg ca. 15 000 kr., viser forholdet en betydelig større træghed i terminsydelsernes indgang.

Som nævnt i fiskeribankens egen beretning sluttedes i indværende år bevillingen af lån til vanskeligt stillede fiskere til indkøb af redskaber, til hvilket formål staten i 1951—52 og 1952—53 havde stillet 2 mill. kr. til rådighed. Da udlånsperioden udløb den 31. marts 1953, var der ialt udbetalt 1 163 lån til et samlet beløb af 1 902 460 kr.

7. Regnskabet vedrørende lån til bygnings-istandsættelses- og varmeisoleringsarbejder I (jfr. lov nr. 567/1940 m. fl. love) for 1952—53.

Den i tilslutning til regnskabet foretagne opgørelse af de indbetalte reserve- og administrationsfondsbidrag og det udredede administrationsvederlag til hypotekbanken viser et underskud på ca. 323 800 kr., hvilket beløb administrationen af disse lån altså hidtil har kostet staten.

Udlånene er i årets løb nedbragt med ca. 154 600 kr. til ca. 332 500 kr.

Restancerne pr. 31. marts 1953 af terminsydelser udgør ca. 9 700 kr. Den 1. januar 1954 er disse restancer dog helt afviklet.

8. Regnskabet vedrørende lån til bygnings-istandsættelses- og varmeisoleringsarbejder II (jfr. lov nr. 394/1941 m. fl. love) for 1952—53.

Det opstillede regnskab for reserve- og administrationsfonden viser et underskud på ca. 139 700 kr. for den hidtil forløbne udlånsperiode.

Udlånene er i årets løb nedbragt med ca. 50 800 kr. til ca. 132 200 kr.

Restancerne pr. 31. marts 1953 af terminsydelser udgør ca. 3 600 kr., der dog nu er fuldt berigtigede.

Da lånene nu efterhånden såvel i denne som i den ovenfor under punkt 7 nævnte institution gennem amortisation er nedbragt til ret små beløb, uden at administrationsomkostningerne har kunnet reduceres tilsvarende, kommer disse i misforhold til indtægterne, og boligafdelingens sekretariat søger, når lejlighed gives f. eks. ved ejerskifte, dødsfald eller lignende, at få så mange som muligt af disse lån indfriet for herved at få formindsket administrationsomkostningerne for disse regnskabsområder.

9. Regnskabet vedrørende lån til boligbyggeri ifølge lov nr. 179/1941 for 1952—53.

Regnskabet viser et overskud på 96 353 kr. 78 øre, hvilket er en nedgang på ca. 15 700 kr. i forhold til det foregående år. Nedgangen skyldes regulativændring af 2. november 1951, hvorefter finansministeriet ikke mere forrenter de af hypotekbanken til ministeriet forskudsvis indbetalte terminsydelser, således at der fremtidig intet renteoverskud vil fremkomme ved regnskabsafleggelsen for lånene efter denne lov.

Det opstillede regnskab for reserve- og administrationsfonden viser et reelt overskud på ca. 216 800 kr. for den hidtil forløbne udlånsperiode.

Der er i årets løb afdraget ca. 0,4 mill. kr. på udlånene, hvorefter disse pr. 31. marts 1953 andrager ca. 46,9 mill. kr.

Den i regnskabet anførte restance på terminsydelser, ca. 37 700 kr., er indtil 1. januar 1954 indgået fuldstændigt.

10. Regnskab vedrørende lån til kommuner til sanering af usunde bydele (jfr. lov nr. 212/1939 kap. VII m. fl. love) for 1952—53.

Regnskabet omfatter de tre i årene 1943—44 og 1948—49 til Københavns kommune udbetalte lån på tilsammen 24 mill. kr. til sanering af Adelgade-Borgergade kvarteret.

Da der i juni 1949 stadig ingen afdragsbetalinger var sket på de i 1943—44 udbetalte 20 mill. kr., ligesom renten stadig var 3½ pct., endskønt der ifølge lovens bestemmelser skulle ske opgørelse og indbetaling af statens tabsandel i saneringen med endelig fastsættelse af lånebeløbets størrelse og forhøjelse af ydelsen for lånet til 6 pct. p. a., hvoraf 5 pct. rente, senest 5 år efter udbetalingen, har man som omtalt i tidligere års beretninger henledt såvel boligministeriets som finansministeriets opmærksomhed på sagen, ligesom også hovedrevisoratet er gjort bekendt med denne. Der har herefter fundet forhandlinger sted mellem de respektive ministerier og Københavns magistrat, hvorved der er opnået enighed om at fastsætte skæringsdagen for den nævnte tabsopgørelse til 1. april 1949. Derefter har folketingets finansudvalg under 5. august 1953 givet tilslutning til, at der udbetales yderligere forskudslån på 9,2 mill. kr. til Københavns kommune på samme vilkår som for de allerede ydede forskudslån på 24 mill. kr. Af det nye forskudslån er der i 1953—54 foreløbig udbetalt 4 678 700 kr., idet der vil blive tilbageholdt 4 521 300 kr., indtil de sidste erhvervelsessummer er betalt, og indtil udgifterne vedrørende de endnu ikke fuldførte saneringsarbejder er afholdt. Det blev atter ved denne lejlighed tilkendegivet Københavns kommune, at endelig opgørelse af kommunens mellemværende med staten i forbindelse med saneringen nu måtte finde sted.

Ved regnskabsafslutningen henstod ingen restancer.

11. Regnskab vedrørende lån til støtte af byggeri (jfr. lov nr. 235/1946) for 1952—53.

Ovennævnte regnskabsperiode slutter med et driftsoverskud på 1 523 945 kr. 66 øre mod 1 011 932 kr. 30 øre for 1951—52, altså en forbedring på ca. 512 000 kr., der fremkommer som resultat af følgende forskydninger:

1. Stigning i bidrag til reserve- og administrationsfonden	+ 799 400 kr.
2. Andel i hypotekbankens administrationsudgifter viser stigning	÷ 250 700 -
3. Arkitektheftersyn af pantsatte ejendomme samt tilsyn med boligfor- eninger viser stigning	÷ 25 600 -
4. Tab på udlån og overtagne ejendomme er bogført med 11 100 kr., medens der i 1951—52 intet tab var bogført	÷ 11 100 -
	<hr/>
	+ 512 000 kr.

Årsagen til fremgangen er således stigningen i bidraget til reserve- og administrationsfonden fra ca. 1 629 800 kr. til ca. 2 429 300 kr., hvilket igen har sin årsag i forøgelsen af udlånssummen i regnskabsårets løb fra 1 024,7 til 1 416,4 mill. kr.

Lignende forhold på driftsregnskabet vil fortsat gøre sig gældende i det kommende år, idet de omhandlede udlån allerede ultimo december 1953 udgør ca. 1 762 mill. kr. mod de nævnte ca. 1 416 mill. kr. pr. 31. marts 1953, og der er udsigt til fortsat hurtig stigning i udlånssummen, da der ifølge indenrigs- og boligministeriets opgørelse pr. 30. november 1953 er bevilget lån til et samlet beløb af 2 536 mill. kr. mod 1 962 mill. kr. pr. 30. november 1952.

Ved betragtning af regnskabets renteindtægter på ca. 23,6 mill. kr. må det have sin erindring, at der — som det fremgår af regnskabsberetningen — af boligministeriet efter en i hypotekbankens bogholderi foretaget beregning er godtgjort finansministeriet ca. 18,9 mill. kr. til dækning af rentelættelser, der er tilstået låntagerne i henhold til lovens bestemmelser herom.

Det må herved erindres, at den nævnte beregnede rentegodtgørelse på 18,9 mill. kr. kun dækker rentedifferencen mellem lånenes gennemsnitsrente på ca. 2 pct. og lovens normale udlånsrente, $3\frac{1}{2}$ pct. p. a. Da staten i den heromhandlede periode har måttet fremskaffe de pågældende udlånsmidler ved optagelse af lån til en effektiv rente af helt op til ca. 6 pct., andrager statens reelle rentetilskud til disse byggelån over det dobbelte af de anførte 18,9 mill. kr. For at tilvejebringe et korrekt billede af det offentlige udgifter på dette område må man imidlertid yderligere medregne den indirekte støtte, nybyggeriet nyder ved i 22 år at være fritaget for bygningskatter (undtagen skatten til amtskommunen), samt den direkte støtte i form af huslejetilskud, varierende fra 30 til 75 pct. af lejen, til mindrebemidlede børnerige familier.

Da man ved revisionen af lånesager for etageejendomme var blevet opmærksom på, at første købers adkomstdokumenter efter en praksis, fastlagt efter forhandling mellem boligministeriet og skattedepartementet, blev behandlet som værende fritaget for stempel- og tinglysningsafgift, i lighed med hvad der

ifølge boligstøtteloven (235/1946) § 62 er hjemlet for parcel- og rækkehuse, der er opført med salg for øje, henledte man vedkommende hovedrevisorats opmærksomhed på denne udvidede fortolkning. Hovedrevisoratet rejste herefter spørgsmålet overfor skattedepartementet og boligministeriet, idet det måtte være en forudsætning for den udvidede fortolkning, at denne søgtes legaliseret ved først givne lejlighed. En sådan mulighed havde foreligget ved gennemførelsen af loven af 14. juni 1951, uden at forholdet blev berigtiget, og da forslag til ny boligstøttelov, der forelagdes rigsdagen i slutningen af 1952, heller ikke indeholdt nogen bestemmelse om fritagelse for stempel- og tinglysningsafgift for etagehuse, erklærede skattedepartementet og boligministeriet sig herefter enige i, at den anførte praksis måtte bringes til ophør.

På lignende måde blev man ved revision af ejerskiftesager opmærksom på, at aflyste lånedokumenter for hidtidige statslån i mange tilfælde ikke var forsynet med tinglysningskontorets påtegning om erlagt aflysningsafgift. Forholdet blev forelagt det pågældende hovedrevisorat, hvorunder revisionen af dommerkontorerne henhører, og som på den givne anledning foretog en undersøgelse, hvorved det oplystes, at en del tinglysningskontorer havde praktiseret at behandle alle pantedokumenter, der blev udstedt til statskassen eller aflyst overfor denne, som værende afgiftsfri, skønt sådan afgiftsfrihed for *aflysning* ikke er hjemlet i boligstøttelovens § 62. Skattedepartementet har nu i cirkulære af 15. juni 1953 til tinglysningsdommerne og tingbogsførerne henledt opmærksomheden på, at afgiftsbegünstigelsen efter nævnte § 62 ikke omfatter aflysning af pantebreve.

Da statens udlån alene efter boligstøtteloven af 1946 allerede nu udgør ca. $1\frac{3}{4}$ milliard kr., er der til beregningen af aflysningsafgiften knyttet en betydelig økonomisk interesse for staten. Aflysningsafgiften udgør $\frac{1}{2}$ pro mille og vil gennem årene andrage millionbeløb.

I indeværende år er posteret ca. 11 100 kr. som tab på udlån og overtagne ejendomme, hvilket beløb omfatter den i forrige beretning bebudede tabsopgørelse for 4 ejendomme (parcelhuse), hvor endelig tabsopgø-

relse endnu ikke forelå på daværende tidspunkt.

I løbet af 1952—53 blev stillet 22 ejendomme (alle parcelhuse) til tvangsauktion. For 21 ejendomme vedkommende blev enten auktionen aflyst, ejendommen overtaget af kommunen eller videresolgt, uden at statskassen led noget som helst tab, medens 1 ejendom blev overtaget af staten som ufyldstgjort panthaver. Denne ejendom er endnu ikke videresolgt, og det eventuelle tab er som følge deraf endnu ikke endeligt opgjort.

Pr. 31. marts 1953 resterede der terminsydelser til et beløb af ca. 70 300 kr. Af dette beløb er indgået 65 600 kr. inden 1. januar 1954.

I den heromhandlede regnskabsperiode har der stadig været en daglig tilgang af nye lån på ca. 1,3 mill. kr. I henhold til instruksen udøver revisionskontoret kontrol med, at pantebrevene for disse nye lån oprettes i overensstemmelse med lovens forskrifter og boligministeriets anvisninger.

Revisionen har i årets løb foretaget den sædvanlige kontrol med nedsættelser af lånenes ydelser, der er tilstået på grundlag af mindrebemidlethed og børnerigdom. Gennemgangen har ikke givet anledning til særlige bemærkninger.

12. Regnskab vedrørende lån til boligbyggeri med særlig byggemåde (jfr. lov nr. 117/1947) for 1952—53.

For disse låns vedkommende er andelen af hypotekbankens administrationsudgifter opgjort til ca. 45 500 kr., hvilket beløb i forbindelse med udgiften ved arkitekttilsynet med de pantsatte ejendomme, ca. 9 700 kr., i sin helhed refunderes af indenrigs- og boligministeriet i henhold til lovgivningens bestemmelser med ialt 55 190 kr. 32 øre.

Udlånet, der pr. 31. marts 1952 androg ca. 32 mill. kr., beløber sig pr. 31. marts 1953 til ca. 39,7 mill. kr. I årets løb er sket nye udlån til et beløb af ca. 8,3 mill. kr., men samtidig er afdraget ca. 0,6 mill. kr. på udlånene.

Pr. 31. marts 1953 resterede terminsydelser til et samlet beløb af 160 000 kr. Af dette beløb er indtil 1. januar 1954 indgået 156 000 kr. Restancerne ved udgangen af marts 1953 er i denne lånegruppe relativt store, hvilket har sin årsag i, at ydelsesterminerne falder henholdsvis pr. 1. marts og 1. september, således at der forfalder en termin en måned før afslutningen af regnskabsåret.

Der er i 1952—53 ikke lidt noget tab på udlån eller overtagne ejendomme.

København, i februar 1954.

O. Remke.

Ingeborg Hansen.

Arnth Jensen.